

TELEGRAPFUL ROMANU.

Telegrafulu ese de dōne ori pre septembra: Duminec'a si Joi'a. — Prenumeratunies se face in Sabiu la expeditur'a foiei pre afara la c. r. poste cu bani gata priu scisorii francate, adresate cître expeditura. Pretiul prenumeratunei pentru Sabiu este pre anu 7 fl. v. a. ear pre o jumetate de anu 3 fl. 50. Pen-

Nº 68. ANULU XIX.

Sabiu, in 26 Augustu (7 Sept.) 1871.

tră celelalte părți ale Transilvaniei și pentru provinciile din Monarchia pre unu anu 8 fl. iera pre o jumetate de anu 4 fl. v. a. Pentru prin. si tieri straine pre anu 12 $\frac{1}{3}$ anu 6 fl. Inseratele se plasescu pentru întâi a óra cu 7 cr. sirulu, pentru a dou'a óre cu 5 $\frac{1}{2}$ cr. si pentru a trei'a repetire cu 3 $\frac{1}{4}$ cr. v. a.

Sabiu 24 Aug. Justificămu un'a din datorintele năstării journalistice cîndu revenim la opulu cel mai prôspetu, edatu de Présantitulu Parinte Archiepiscopu si Metropolitu Andreiu si publicatu mai întâi în numerulu precedente si care e intitulatu: "Enchiridionu adeca, Carte manuale a canónelor ale unei sântei sobornicesci si apostolesci Biserici cu comentare."

Fiindu ca dedicatiunea acestui opu clerului si poporului, precum si esirea lui se face in diu'a iubileului de 25 ani ai Archipastoriei Escentientie Sele in Ardealu, se [da] serbărei acesteia splendore, stralucirea cea mare, ce nu o pote intrece seu intunecă nici o impregiurare, de óre-ce opulu amintit deplinesce o lacuna de multu similita in literatur'a năstării bisericescă natiunale, atât in privint'a materiale, cîtu si litararia limbistica. — Cine a cetitu Pravil'a cea mare seu Pidalionulu a potut observă ca cuprinsulu loru nu l'a potutu multiam, din acea causa simpla, pentru ca cărtile aceste suntu compuse fără de nici o sistema si pline de barbarismi limbistici, incătu in pré multe locuri se perde intielesulu celu adeveratu. Acestoru editiuni de canóne le mai lipsesce si insusirea de a arată lumiei invetiate valórea precumpanitoria a canónelor bisericiei năstării satia cu canónele altoru bisericic crestine. Enchiridionulu Parientei năstării Archiepiscopu si Metropolitu Andreiu inse espune in dedicatiune optu principii, cari arata, că lumin'a sôrelui, ca canónele bisericiei năstării se află la inaltimia sciintielor si cunoșintielor de astadi, ca corespundo spiritului tempului năstării si ni se infelisiédia că nisice producte classice ale temporilor primitive ale creștinismului, ca barbatii literati din Europa intréga, fără deosebire de religione si natiune, le studieza si le traducu in limbile loru si in modulu acest'a le transpunu posteritatiei.

Recunoscemu si noi ca partea prima a Pravilei, ce esì acord de curendu de sub tipariu in Bucuresci, este o editiune prêfrumosa si lucsuriosa chiaru, in cîtu privesee partea ei esteriora; dara fiindu ca stilulu ei este inea totu celu vechiu si plin de slavismi, cétitorulu remâne lipsit de placerea gustului de cultura limbistica, abstragendu dela impregiurarea, ca din cau'a acest'a in multe locuri nu pote intielege ce vrea sa dica pravil'a.

Enchiridionulu amintit din contra se recomanda atât in privint'a materiale, cîtu si in privint'a literaria; elu este compusu in form'a unei editiuni manuali si placute, este intr'unu stilu neted, si corespondietoriu sborulu limbisticei năstării; este proovediutu cu tôte cîte se cera la unu opu literariu. Com-ca acestu opu ni este binevenit u ncapte nici o indoieala, déca vomu considera vieti'a năstării bisericescă, formata dupa unu constitutiu-nalismu ce si are fundamentulu in Biblia.

Enchiridionulu se capeta in tipografia archidiocesana cu pretiu de 4 fl. v. austri.

Cuventarea

din diu'a serbărei iubileului de 25 ani ai archipastoriei Escentientie Sele Présantitului Archiepiscopu si Metropolitu Andreiu Bar. de Siagun'a, rostita la S'a liturgia de cîtra Présantitulu P. Ioanu Popasu, Episcopulu Caransebesiului.

Lucruri mari au facutu intru noi Domnului fostam veselin-du-ne. Psalm. 125. 4.

Ce serbatore neobicinuita este serbatorea dilei de astadi celei stralucite si vesele? De unde vine, ca credinciosii români dreptmaritori de tota starea si rangulu, din apropiere si din departare au alergat, ca sa ia parte la serbarea de astadi cea rara si pré insemnata?

Ce angeru mangaiorii ve misca animele la atât'a bucuria si budiele la atâtea laude si multamiri? Pre cine privesce óre bucuria cea preste mesura, ce o portati toti zogravita pre setiele Dvostre? Vedu oglindindu-se in ochii fia-cărui'a din d-vosra semnele unei veselii, ce prevestescu in templare, una evenimentu raro; andu resunandu zidurile acestui săntu si dideescu locasiu de cîntari si versuri melodiise si evlavioste, prin care biseric'a se preface intr'unu altu ceriu pamentescu. Si óre care sa fia cau'a acestoi serbări pompöse si evlavioste? Intielegu, I. A., intielegu motivulu dreptei d-vostre bucurie. Elu intru adeveru nu este astulu, decătu ca astadi in 22 Augustu a. c. suntu 25 de ani, de cîndu Escententia Sea Présantitulu Parinte Archiepiscopu si Metropolitu Andreiu si Baronu de Siagun'a a venit in Ardélu si a luat in vigorosele sale mâni cărm'a diecesei dreptu-credincio'e române de aici. Astadi suntu 25 de ani, de cîndu acestu mare Archipastorii a inceputu lucrarea sea cea plina de bine-cuventare si manutire mai alesu si cu deosebire in midiloculu clerului si poporului din eparchia dreptmaritorie româna a Ardélului. Astadi suntu 25 de ani, sub decursulu căror'a Présantia Sea prin lupte si suferintie, osteneli si necesuri, prin jertfe si primejdii grele si nemai audite a reesit u ajutoriulu Ddieu-lui parintiloru nostrii si priu gratia Majestatei Sele, pré induratului nostru Imperatu Franciscu Iosifu I. a reesit, dicu, a scapă biseric'a si natiunea năstării din catusiele ferosei sclavii, in care le-a fostu aruncata crudulu si nedreptulu trecutu, a isbutito că sa restitue stravechi'a năstării Metropolia din Ardélu. De aceea dreptcredinciosii fi, deputatii archidiecesei Ardélului, adunati in sinodulu eparchialu din acestu anu, impreuna cu noi asemenea devotati si credinciosi fi si Présantie Sele din diecesele Aradului si Caransebesiului amu hotarit u totii, ea diu'a de 22 Augustu 1871. sa fia o di de onore si de Jubileu de 25 de ani a Escel. Sale Par. Archiepiscopu si Metropolitu Andreiu si Baronu de Siagun'a, si ca acesta di de Jubileu a Présantie Sele sa fia o di de serbatore pentru clerului si poporul intregei năstării Metropolii, conlucrându, ca sa radicăma stralucirea acestei serbatori cîtu se pote de multu.

Dara pentru ca bucuria dilei de astadi sa nu fia desierita si sa aduca folosu susfletescu dati-mi voi a descrie ce-va mai pre largu cau'a acestei bucurie. — Nu este indoieala, ca atunci vomu sci mai bine apretiu influiot'a cea binecuventatorie, ce a avutu in tota privint'a asupra stărei eparchiei dreptmaritorie române a Ardélului pastorirea Présantitulu Iubilaru, déca vomu face sa pasiesca inaintea ochiloru nostri celoru susfletesci trecutulu acestei eparchii. Deci nu voi dice pré multu, déca voi intari, ca s'area episcopiei ortodoxe din Ardélu inainte de venirea Présantie Sele a fostu trista, deplorabila si desordinata. Episcopulu nu era considerat cum se cade de nici o parte, era legatu de nisice conditiuni, care taianu adeneu in autonomia bisericiei năstării dreptmaritorie si tineau la total'a ei nimicire; Consistoriulu era lipsit de organizatiunea receruta, era pusu pre nisice temelii straine ss. canóne si asiediamintelor bisericiei năstării dreptmaritorie; institutulu clericalu se afia inca in urzela cu uno cursu numai de o jumetate de anu; starea clerului religioso-bisericescă era de cadiuta, disciplin'a molesita si necorespondetore ss. canóne si duchului bisericiei; scole erau putiene, necautate si pline de scaderi; poporulu cu sotele de mii abatuto dela sinula legei stramosiesc; de avere bisericescă diecesana, de fundatiuni nu puteau si nici vorba, afara de fondul sidoxiale formatu din prisosulu tacsei sidoxiale episcopesci, si afara de fondul ferdinandianu de 30,000 castigata la an. 1836. Astfelui stau lucrurile, pre cîndu a venit in

Ardélu marele nostru barbatu Iubilaru. De aceea lu vediarámu pre Présantia Sea, dupa ce si-a randuitu cas'a sea astrelui, ca sa sémene a resedintia episcopescă, ca s'a apucatu a organisa Consistoriulu, a trasu lângă sine pre barbatii bisericesci qualificati, asfatori pre atunci in diecesa; a regulat si dientile, le-a pusu inainte la asesorii consistoriali ss. canóne, legile, institutionile si spiritul bisericiei drept-maritorie, ca basa si indreptariu, de care au sa se tiana. De aci a trecutu la organizarea institutului clericalu; a introdusu, dupa putintia, unele din studiile teologice, ce lipseau, a asiediatu profesori qualificati; a radicatu cursulu deocamdata la unu anu. Scólele preste totu si anume scólele populare elementare a fostu un'a dintre ingrijirile cele mai de frunte ale stralucitului barbatu Iubilaru, de aceea si-a pusu tota silința de a le inmulti si imbonatati starea loru din laontru si din afara, pre cîtu 'lu iertau midilöcele cele de totu marginite. In privint'a preotiei a introdusu o disciplina aspra, dictata de ss. canóne si, amesurata dignitatei si santeniei stărei preotiescii, a imbarbat'o prim dese circularie, ca sa-si implinesca cu zelul si evlavia dorentintele inaltei ei chiamari, adeca sa vestesca cuventul lui Ddieu, sa-lu pastrez intru tota curatieni'a, sa impartasierea cu evlavia dumnediescile taine, sa opere pre crestini de ratasire si pecatu si radicându-se mai pre susu de cele lumesci, sa fia midilöctore intre Ddieu si intre turm'a sea cea cuventatorie, facendu rugaciuni si aducendu jertfa neincetatu pentru deus'a. Pentru ca sa radice poporulu incredintatu archipastorirei sale la o vietă adeveratu religioasa si morală, Présantia Sea n'a crutato nici o ostenela, a compusu pentru serbatorile s. invieri si ale nascerei Dlai pastorele pline de invetiatura si de indemnuri manuitore si le-a tramis, ca sa le cetesea preotii poporului in s. biserică. Averea bisericescă a comunelor parochiale a adus'o la renduiala si la siguranta, impartasindu protopresbiterilor instructiuni, dupa care aveau sa administreze banii bisericesci si indatorindu-i a face unu raportu in totu anulu indiestratu cu unu conspectu privitoriu la societele bisericesci. Dara in acesta lucrate linisita plina de binecuventare si imbunatatire pentru dieces'a sea evlaviosulu si zelosulu Archipastorii se vediu intreupta prin anii turborâilor si confusinilor din 1848 si 1849. Orcanul acestei epoci stă sa nimicăsa cu totulu biseric'a si natiunea năstării.

In aceste grele si fatale impregiurari Présantia Sea marele Archiereu nu parasi turm'a sea, ci hotarindu a-si pune susfletulu seu pentru ea, se pose in fruntea ei, condus in rega' natiune cu o intelepciune si prevedero admirabila, alergă mai de multe ori, chiaru si cu espunerea vietiei, la tronul Majestătiei Sele si la guvern, parte ca conducatoriu de deputatiuni, parte singuru in persona, cu petitiuni si rugaciuni ferbinti, si arata o stardintia si rabdare rara, pâna cîndu Majestatea Sea, pre bunulo nostru monarchu in cele din urma reconoscu credintira, alipirea si meritele natiunii române castigate pentru cau'a cea drépta a tronului si prin prebalta resolutiune apromise natiuniei drepturi egale cu cele-lalte natiuni din patria. Totu deodata se recunoscusa si meritele Présantitului nostru Iubilaru si se remunerara acum cu ordinulu leopoldinu c. r., iera la an. 1863 cu crucea cea mare a aceliasi ordu, in fine la an. 1868 cu ocaziunea in-coronării Majest. Sele de rege alu Ungariei cu ordinulu coronei de feru clas'a I. De aci si continua Présantia Sea activitatea de mai inainte intr'o mesura si mai inalta. Mai intâi luă in mâna organizarea mai departe a institutului clericalu, complin studiile teologice, iumoli profesorii si radică cursulu dela unu la doi si in cele din urma la trei ani. Lângă cursulu teologicu aduse si cursulu preparandialu, ca asiă sa alba ocaziune de a se

perfectionă în studiul celu important al pedagogiei atât candidații de preoție în calitatea loru de directori locali ai scărilelor și de catedrați, cătu și tinerii, cari se voru simți aplecați a imbratiosia carieră de invetiatori. Sfîndu ca casele seminariale cele vechi acum nu mai puteau servi de rezidentia episcopală, cancelaria și institutu teologicu și pedagogicu, cumperă marele barbatu Iubilaru cas'a din strad'a Macelariloru, unde locuesce astadi. Mai tardiv, înmultiendu-se numerul clericilor și alu preparandilor intru astăt'a, incătu nu mai incapădu în casele cele vechi, mai cumperă Preșânt'a Sea Parintele Arhiepiscopu și Metropolitul pre la anulu 1863 inca o casa, totu în strad'a Macelariloru, din avearea sea propria și a daruit'o diecesei sele, în care se astădii seminariul și institutul teologicu și preparandialu. Asemenea sprigini cu puternică sea iniuriatia înființarea gimnasiului super. rom. ortodoxu din Brașovu, îndiestrându-lu cu bogate daruri facute din propri'a sea avere. Dupa aceea fundă o tipografie lângă episcopia pentru latirea cărților scolare bune și pentru tiparirea cărților bisericesci, de care avea mare lipsă întrég'a nôstra biserică rom. ortodoxă din patria. Sub ingrijirea cea neadormită a Escel. Sele administratiunea acestei tipografii ajunse la acea perfectionă, incătu tipografia are astadi unu fondu, sfara de cărti și realități, numai în bani de 25,342 fl. v. a. Mai departe înființă fondul Franciscu-Iosefinu pentru ajutorarea cu stipendii a tinerilor români eminenți și bine-naraviti de relegea ortodoxă, alu căruia capitalu se suie la 37,772 florini valut'a austriaca. Spre eter-nisarea numelui protosincelului Grigoriu Pantazi înființă fondul Gregorianu ce a ajunsu astadi la sum'a de 8611 fl. v. a. Simtiendu stralucitul barbatu Iubilaru lips'a cea mare de biserică catedrala și lipsindu-i medilócele recerute, merse la Maj. Sea imperatulu, ceru voi'a a face spre scopul acestă o colectă la coreligiunarii din imperiu și, după căstigarea înaltei concesiuni impreunale și cu unu daru pré gratiosu de 1000 de galbeni dela Maj. Sea pré indurătulu nostru imperatu, nu pregetă a merge insusi in persona spre susu-atinsulu scopu in unele părți ale monarchie. Din colect'a cestionata se formă unu fondu specialu sub nume de fondul bisericei catedrale zidinde, care se urca astadi la o suma de 70,570 fl. v. a.

Petrus si fîndu susțitul seu celu mare și parintescu de miser'a stare materială a preoțimiei parochiale din dieces'a sea, esoperă dela Maj. Sea pré indurătulu nostru imperatu mai întâi la an. 1860, 25 de mii, la an. 1864, alte 25 de mii, preste totu 50 de mii fl., pentru ajutorarea preoțimiei lipsite și pentru mai bona dotare a consistoriului și a seminariului diecesanu. Tempulu celu scurtu,

mesuratu pentru cuventarea mea de astadi nu merge mai departe, arelându opurile bisericesci de mare importanță și desfășurându din anu în anu lucrarea cea binecuventătoare a Pré sănătății Iubilaru. Pétr'a cea mai prețioasă din cunun'a meritelor Pré sănătății Sele este fără indoilea realizarea dorintei seculare a mosiloru, stramosiloru nostri, realizarea dorintei de a se vedea adunati sub scutul celu puternicu și măntuitoru alu bisericei toti români ortodoxi din imperiu austriaco, toti fiu unei mame de aceea-si lege și limba, realizarea dorintei dicu, de a se reinviă stravechi'a nôstra Metropolia din Ardélu. Evlaviosulu și zelosulu nostru arhipastorii inca cu ocazia intrarei sele mai întâi în hotarele Ardélului a datu esprezisune intimei nisăntății și dorintie, de carea ardeș susțitul seu, dicindu către deputaționea, care 'lu intimpină, urmatorele cuvinte memorabile și neperitoare: "Păsiesc și pămentul celu clasnicu alu stravechicii metropolii române ortodoxe, ve fagadu se u serbatoresee, ca voi lucra neobositu pentru înființarea ei. Asă să-mi ajute Domine." Aceasta fagadu suntia solemnă și implito stralucitul nostru Iubilaru, cu cea mai mare credință. Dela an. 1847, dela publicarea adeca a renomatei promemorii despre drepturile avitice ale Arhiepiscopiei și Metropoliei Ardélului incepându-nă incetată a cugetă diu'a și năoptea asupr'a medilócelor și căilor, ce aru duce către implinirea dorintei nôstre seculare. Asă în petitionea tuturor românilor din imperiu ce s'a asternutu Majest. Sele prin o deputație condusa de Pré sănătății sea la an. 1849, în aceasta petiție dicu, a midilociu a se pune punctu privitor la înființarea Metropoliei nôstre rom. ortod. din Ardélu. La anulu 1860 luându parte la senatul imperialu imiltilo operă cu caldura și succesu interesele vitale ale bisericei și națiunii. Cu care ocazia în Petitiona Pré sănătății Sea, împreuna cu senatorii imperiali români de atunci asternu Majest. Sele o nouă pré umilita rogare despre reactivarea Metropoliei serbinte dorite. La an. 1862 după avutile mai multe conserintie cu fratii nostri români coreligiunari din Banatu, Ungaria și Bucovina, Escel. Sea conduse deputaționea cea numerosa constatațioru din barbatii cei mai inteligenți și mai însemnatii ai bisericei și națiunii și subternu Majest. Sele bu-nului nostru monarchu o alta pré umilita rogatiune în privința Metropoliei. Spre acelă-si scopu Pré sănătății Iubilaru a convocat 3 sinode in dieces'a sea, deputații căroru cu unanimitate s'au declarat, ca suntu deplinu învoiti cu toate întreprinderile marelui Arhiepiscopiei și Metropoliei facute in caus'a metropoliei. Către acestea după ce la invitatiunea primită din partea Inalt. regim, Pré-sănătății sea

calatori cu mai mulți barbati de incredere la Carlovici și participă la sinodulu episcopal totu in cauza desu-amintitei Metropolie, in cele din urma pré bunulu nostru imperatu prin pré inalt'a resoluție din 12/24 Decembrie 1864 se indură pré gratiosu a încreștiarea Metropoliei nôstre celei multu dorite, radicându dieces'a româna ortodoxă din Ardélu la demnitatea de arhiepiscopă, denumindu pre stralucitul nostru Iubilaru, Pré sănătății Sea Andrei Baronu de Sagun'a de Arhiepiscopu și Metropolitul alu românilor grecocesariteni din Ardélu și Ungaria, dispunendo pré gratiosu, că Metropolia încreștiata sa coprinda inca 2 diecese sufragane, a Aradului ce daja există, și a Caransebesului ce s'a încreștiat cu aceasta ocazie și prin inalt'a resoluție ddo 6 Iuliu 1865, renduindu că despărțirea Ierarchiei ortodoxe române, de cea serbescă sa se pună in lucrare din 3/15 Iuliu 1865. Cu cătu s'a marită acum mai largă de lucrare a Pré Sănătății Sele, cu atât'a a crescutu și grigile și ostenelele sele. Pentru că sa se asigure pentru totu-dé-un'a existență reactivatei Metropoliei, se cerea, că sa se petreacă in condiția legilor tierei și sa se organizeze in toate părțile ei constitutive. Pré sănătății sea marele Iubilaru făsă de fericit de "si vedi implito și aceste doaritie serbinte ale înimii sele. Înarticularea urmă la an. 1868 prin art. diet. 9. cu care ocazia, Escelentă sea că membru alu casei magnatilor prin o cuventare plina de inteleptiune și sciinția de barbatu de statu a recomandat cu cea mai mare caldura preatins'a inarticulare; Iera organizarea sea fă amesorato proiectului de statutu elaborat de insuși stralucitul Iubilaru pre bas'a ss. canone, legilor, institutiunilor și spiritului bisericei ortodoxe, organizarea s'a facutu dieu, prin întâiul congresu naționalu bis. din an. 1868. asiă, incătu astadi potem dice ca: in întrég'a nôstra biserică ecumenica ortodoxa nu se astădii alta parte a ei mai bine organizata și regulata, precum este Metropolia nôstra naționala româna cu părțile ei constitutive.

Ieta, I. As. lucrarea de 25 de ani a Présântăului Iubilaru, firescă descrisa in trăsuri de totu generali, unde cele mai multe merite numai le-amu atinsu. Vrendu a exprimă aceasta lucrare in pucine cuvinte, potem dice: ca pastorirea stralucitului nostru Iubilaru că Arhiepiscopu și Metropolitul este un'a dintre pastoririle cele mai roditare, mai binecuventătoare și mai însemnate in întrég'a nôstra biserică ecumenica ortodoxa.

Ieta cauza bucuriei nôstre pre scurtu desvoltate, ieta pentru ce noi iobitorii săi ai Preșântăiei Sele Parintelui Arhiepiscopu și Metropolitul Iuam parte cu atât'a bucuria evlaviosa la stralucita di de onore si de jubileu a Preșântăiei Sele și acăstă nu o facem numai noi cesti de facia, ci diu'a de astadi

se potu face maneriele? — 9. Ce se pote observă de ordinariu pre taisie? — 10. Ce sciti despre numerotu taisielor bricegelor? — Ce mai au adeșori bricegele, sfara de taisie? — 12. Ce părți se potu distinge la unu taisiu? — 13. Ce poteti dije despre brice? — 14. Ce se intempla cu cutitele de către le întrebuintiamu desu? — Cu ce se ascuțu cutitele tempite? — 16. Pentru ce ne folosesc, bricele și bricegele? — 17. Pentru ce ne trebuie să dâmu cutitul in mân'a copiilor?

Atari observationi și meditaționi nu se mărginesc numai pre lângă cerculu lucrărilor, care le coprindem cu simîririle nôstre, ci ele se estindu mai departe pre terenul notiunilor abstracte, avendu de scopu, de a face pre scolari cunoscuti cu genurile și speciele, cu sfăr'a, divisiunea, coprinsul și definitiunea notiunilor; pre terenul posibilităției, verissimilităției, necesităției și moralităției, avendo de scopu de a-i face cunoscuti cu causele și efectele lucrărilor, cu causele și efectele adeverate, fictive și imposibile, cu scopul și mijlocul lucrărilor: scopuri bune și rele, scopu finalu, mijloce bune, rele; mijloce ducetore la scopu etc., ele se estindu mai departe asupr'a raporturilor sociale ale afacerilor de viață de toate dilele: testimonii (testamente), plenipotinie, cantuni, cesiuni, reverse, cuitantii, bilete de recunoșcerea unei dețorii, conturi; epistole: amicale, de afaceri, de conveniinția său curtoasă. Tote acestea, ba chiaru și diseritelo feluri de descrieri: didactice, descrieri de afacere, descrieri figurate etc., se potu face obiecte de observație și meditație. Cu unu cuventu: prin esercitiele de cugetare și de stilu se ofere unui scolaru o

copia abundanta de idei, și se exercită, cultivă și otielesc potere a cugetarei și a judecăției, că sa fie în stare să precepea orice obiectualu esperintiei sele, de a petrunde cu mintea sea originea de viață, a o judecă liberude prejudecăției și a fi în stare, să se exprime asupr'a acelei verbalu și înscrise, chiaru, la muritul, și în sirul logicu.

De aci se vede importantă obiectului acestui a "esercitelor intuitive de cugetare și de stilu" pentru progresulu invetimentului limbii materne, și cu dreptu cuventu, credem, l'amu numitul corona și perfectiunea acestui ramu de invetimentu. În legatura cu "esercitile intuitive de cugetare și stilu" și capeta toti cei-lalți factori valoarea loru; cu deosebire "lectur'a," alu doilea factoru alu acestui invetimentu, "si pote ajunge scopulu seu numai prin esercitiele din cestiu." Acestea suntu pentru intregulu invetimentu elementariu radiele solare pline de lumina și caldura, care promovează infloarea semințelor semenate și resările pre terenul diseritilor factori, cari compunu acestu invetimentu; ele facu, că cunoștințele castigate chiaru pre terenul istoriei și științelor naturale să aibă putere de consistință și viață, să fie pentru scolari o acușitie nealienabilă, fiindu unu productu alu esperintiei loru internă și conștiinței loru active.

Brasovu 15 Iuliu 1871.
Ioanu Popescu,
prof. la gimnas. rom. din Brasovu.

FOLIORA.

Invențamentul limbii materne în scările elementare și factorul principal în acestu ramu de invetimentu.

(Capitolu.)

Invetiatoriul, după ce s'au terminat întrebările și respunsurile asupr'a tuturor pontelor, remăză cu scolarii sei toate cicerile despre crea în chipul urmatoriu:

Care aru și dintre voi în slare să-mi spuna totu, ce s'a disu despre crea sa se vîne fie-care bine în exemplul de modelu cestiu.

Unul dintre scolari: În p. 1 s'a vorbitu despre colorea cretei. În p. 2 și 3 despre formă cretei. În p. 4 și 5 despre locul astării, său de unde se nasce și din ce se nasce creta, său despre originea cretei. În p. 6, 7 și 8 despre insusirile cretei, și în p. 9, 10 și 11 despre întrebuintarea său folosulu cretei.

Temă de lucratu în scola său acasă.

Scrieti mai multe cugetări despre cultu, respundiendo la următoarele întrebări:

1. Ce este cutitul? — 2. Cate feluri de cutite suntu? — 3. Cari suntu părțile de capete (principale) ale unui cutit? — 4. Din ce materia suntu facute taisiele cutitelor mai mari? — 5. Din ce materia taisiele cutitelor mai mici și bricegelor? — 6. Cum suntu imprenute cu maneriu taisiele cutitelor de măsu? — 7. Cum suntu imprenute cu maneriu taisiele bricegelor și cotitelor de rasu (bricelor)? — 8. Din ce materia

o serbăză că pre o dt de mare bucuria totu cle-
rulu si poporul din întrégă nôstra metropolia prin
rugări de multiamita si urări de binecuvantare,
ce le facu in săntele biserici. — Dar si Présan-
titul Iubilaru are totu cuventul sa se bucur la
serbatorea de astadi, la care Ddieu si omeni pri-
vescu cu bunavointia pentru ca, din darul lui Ddieu
a pastorit turm'a lui Chsu 25 de ani, unu daru,
de care pucini episcopi se bucura; are totu cuven-
tul sa se bucur din inima, pentru ca a traitu
sa-si vedia mai tôt dorintile sele cele ferbinte
implinete, o sorte, ce la forte pucini muritori este
data. Pentru aceea Pré-sânt'a Sea, patrunsu de
adence multiamita cätra Dd indurarilor, pote strigă
astadi cu prorocul Moisi: „Dómne nu suntu vred-
nicu de atât'a indurare si adeveru, ce ai facutu ro-
bului teu.“ Facere 32. 10. Fericitul de trei-ori feri-
citu este clerulu si poporul care are unu astu-feliu
de Archiepiscopu si Metropolitu, cum avemu noi.
Pentru aceea bucurati-te I. A., bucurativ-e in Dom-
nulu! fiti si mai departe bucuria si cunun'a laudei
Pré sânt. Iobilaru, precum a-ti fostu si pâna acum
I. Tes. 2. 19. Tieneti-te strinsu de Archie-
piscopulu si Metropolitulu Dvôstra, pre care l-a pusu
duchulu s. in medilocul nostru, că sa se röge pentru
noi, sa ne binécuvinte, că sa ne conduca pre calea
mântuirei intre necesurile si valurile lumii cei schim-
baciöse si că sa fia asemenea unui isvor nedesier-
tat, din care curge ap'a vietiei. Asculatul de Ar-
chiepiscopulu si Metropolitulu dvôstre, care dupa
cum sciti cu ajutoriul lui Ddieu si prin gratia
Majest. Sele — préindurat nostru imperatu si rega
Franciscu Iosefu I. a facutu lucruri mari si inse-
nante nu numai pentru clerulu si poporul din ar-
chidiecessa, ci si pentru clerulu si poporul din
Episcopiele sufragane: a Aradului si Caransebesiu-
lui. Multiamiti lui Ddieu pentru tôt bunatatile, ce
le-a reversat asupra Escentiei Sele Pré-sântitul
lui Archiepiscopu si Metropolitu pâna in dîna de
astadi pentru sanetatea, ce i-a daruitu, si pentru
rôlele cele pline de binecuvantare, co le-au adusu
cu ajutoriul lui sub pastorearea sea de 25 de ani
pre câmpulu bisericei si natiunei nôstre. Rogati-
ve neincetata Ddieu lui parintiloru nostri, că sa da-
riescă Pré-sântitul Iubilaru si mai departe
dile linisito si senine, sa-i dea virtute, că
sa lucreze si mai incolo spre laud'a lui Ddieu si
spre fericirea bisericei si natiunei nôstre, că sa
ni-lu tieni pre marelui nostra Iobilaru pâna la cele
mai departe margini ale vietiei omenesci, pentru că
asid sa ne pôta si in viitoru dreptu modelu de
credintia si alipire cätra Ddieu, biserica si natiune,
cätra imperatu si patria; de modelu de intelep-
tione si cumpătare; de buna intilegare si dragoste.
In urma veniti sa ne impreunâmu tôt felicitările si
urările nôstre in cuvintele: „Intru multi
ani si tapane“. Aminu.

Festivitatea jubileului.

Avemu sa descriem un'a din festivităile cele
mai memorabilu din vieti'a nôstra natiunale biseri-
cesca, Jubileul de 25 ani, de cându adeca Escenti'a Sea Pre Veneratulu si Présântitul Parinte
Andrei Barou de Siagun'a a luat frênele
guvernului bisericescu in biserica română, specia-
lu in archidiecessa Transilvaniei. Vineri si Sâmba-
ta pâna cätra amedi erau atâti ospeti din tôt
partile române, cu deosebire inse din provinci'a me-
tropolitana, incâtu otelele si locurile de straini nu-i
mai cuprindea, cu tôt ca o parte erau asiedati
pre la privati si junimea studiosa in seminariul
archidiecessanu. Pre stradele Sabiului se intalnau
grupe cu grupe, intre cari se aflau individi de a-
ceia, cari nu se vedusera de dieci de ani.

Sér'a in 21 Aug. la 4 ore se tienu servitulu ddies-
cru de sér'a in unu modu solemn, celebrandu si Pré-
sânt'a Sea P. Episcopu alu Caransebesiului, iéra
pre la 8 ore multimea se impartea in dône pârti mai mari
un'a erá adunata in strad'a Macelarilor inaintea
seminariului, alt'a se adunâ in strad'a Cisnadie, de unde avé sa plece conductulu cu music'a. Se-
minariul atragea prin iluminatiunea sea cea splen-
dida cu gustu pentru frumosu si sublimu. Erá dône
transparente in stagiul de mijlocu dintre cari unul
infatiosâ prin o biserica marézia „metropolia“ căreia
dela resarit resare soarele (1864) si la apusu se
cufunda in trecutu intunecosulu viscolu dela 1700;
altul infatiosâ insemnale archieresci purtate de doi
angeri dedesuptulu căroru in mijlocul unei cununi
de lauri erá inscriptiunea: „21 Augustu 1846“. Aceste dône erau impreunate prin unu semicercu

de flacarele mici, avendu in culminatiunea cercului
o cruce. Deasupra acestoi stagi erau iluminate
ferestrele cu inscriptiunea „Andrei“ avendu
si care feresta căte o litera.

La 9½ ore, conductulu, care se compuse din
tôte clasele sociali române, cu stegul celu frumosu
al primei reunii române de sodali in frunte si
se intilegă si cu reuniunea, sub sunetele cele mai pla-
cate ale mersurilor esecutate de music'a reg. nr.
31, garnisonata aici, purcese preste piéti'a cea mare
cätra residintia.

Ajunsu conductulu la residintia dupa esecu-
tarea unei piese alese, „Serenat'a lui Schubert“, de
cätra music'a militara si dupa esecutarea cantarei
„Respira române“ de cătra corulu junimei stu-
dióse dela Institutul nostru teologic-pedagogicu,
cuventu

II. Sea dlu consiliariu aulicu Iacobu Bolog'a,

Escentia!

Pre-sântite si Prea-luminate Parinte Archiepiscope si
Metropolite!

„Inpilatu-au la pamentu viet'a mea; intratu-
au ape pâna la susletul meu; afundatu-me-amu in
noroiul adâncului si nu este stare; ostenu-amu
strigându, amortitul-a gramazulu meu, slabitu-au ochii
mei; inmultitul-se-ou mai pre susu de cătu peri cap-
polui meu cei ce me urascu in zadaru; intaritul-se-
au vrăjmasii mei, cei ce me gonau pre mine eu
nedreptate.“

Asid suspină asid si plâng ea amara
sânt'a nôstra maica biserica seculi intregi, seculi
pentru ea plini de suferintie.

Ea, — carea dela inceputul ei a avutu, avea
si are asiedieminte divine si drepturi inalienavare,
si carea, gubernata pre temeiul acestoru priu sine
si de sine dupa institutionile sele pururea sânte,
avea sa educe cele mai bune fructe atâtu pentu noi
fiii sei, cătu si pentru cele-lalte societati omenesci;
ea dieu, in tempulu intunecului, in tempulu su-
prematiei, in tempulu netolerantie, se despoia de
liber'a intrebuintirea a drepturilor, a institutiunilor
sele proprii; i se rapa autonominia; se dedu prada influintei straine si se apesa; se
pusu in căjusi, cari rodeau la firul vietiei ei; se
persecută si se maltratâ, pâna cându de abia mai re-
mase cu atât'a resuflare, cătu sa mai pôta strigă,
cum strigase ore-cându slabanogulu dela „scald-
torea oilor“: „Dómne, omu nu amu!“ (Apause.)

D'a, „Dómne, omu nu amu,“ a eschiamatu dul-
cea nôstra maica biserica din tempurile cele mai
vechi necontentu si totu in zadaru pâna la anul
1846., cându se indură bunul Dumnedieu si spre
dens'a, si ascultându-i rogatiunea i tramise omulu,
dupa care insetase atât'u amara de tempu.

I Te tramise pre Escenti'a Ta, Pre-sântite
si Prea-luminate Parinte, pre omulu celu, chiamat
de a o mână de sclavia, recâstigându-i
autonomia rapita. O missiune acést'a, Prea-Sântite,
pre cătu de maréia, pre atâtu si de grea, pre care
inse o-ai implinitu, Escenti'a-Ta, dupa cum se
doriu fierbinte si se cerea cu dreptu si dreptate!

Cătu te aduse bunul Dumnedieu la anul 1846, — la inceputul acestui acum decursu pa-
trariu de seculu, — că vicariu generalu in mid-
locul nostru, ai medilocul insotu si de locu, in
anul 1847., intrebuintarea unui dreptu cardinalu
bisericescu, pastrato inca in cătu va că prin o
minune, intrebuintarea dreptului de a alege
episcopu. (Acordare expresa)

Dupa ce in urm'a acestei alegeri ai primi in
anul 1848. că episcopu conducerea sântei nôstre maice
biserici, nunaj de cătu ai scosu din intunecului,
in carea se ascunse, documentele, cari justificau
si revindeau autonomia sântei nôstre biserice, ca
sânta proprietate a ei, si pretindendo recunoscerea
validitatei acelor'a, ai ceruta restituirea acestei'a.
(Consemnamentu expresu)

Ai intempiatul pedeci, pedeci mari, pedeci des-
muntatore; acelea inse nu te-ai desmentatu, ci din
contra te-ai intarit in credinta, te-ai intarit in
perseverantia; ai primi si si portat in contr'a
loru lupta barbatésea, lupta in delungu duratorie,
lupta drepta si buna, lupta onorifica. (Apause.)

„Fondul aduncului lu-ai descoperit u si pre-
uscatu pre ai tai i-si trecutu; (Bravo!)

„Portile cele de arama le-ai sfaramato, incu-
torile cele de fieru le-ai sdrobitu si ne-ai scosu pre
noi din intunecu si din umbr'a mortiei; (Bravo!)

„Sa traiasca!“ (Aplause)

„Deslegatul-ne-ai de catusele cele vechi, mân-

tuitu-ne-ai de cursele; cari ni se punau nôsa, si
ai invinsu pre leii cei mancatori, sfaramendu-le
dintii; (Apause)

„Cei ce dormiamu intru intunecu, — vedten-
du-te pre tine lumina, — amu invictu, ne-am
deșteptat, si amu aflatu adeverulu; (Apause)

„Robi'a Sionului tu o-ai scosu dia Vavilonu
si pre noi din patimi la vietia ne-ai scosu,“ Pa-
rinte. (Apause entuziastic, bravo! „Sa traiasca“
sârbe bine!) Si asid ai invinsu, ai invinsu, Prea
sântite Parinte, spre mânăarea nôstra.

Ne-ai recâstigat adeca autonomia bisericei, si
prin ea ne-ai intarit, ne-ai asigurat biserica, re-
sugiu, scutul mosilor si stramosilor nostri si
al nostru insusi.

Ne-ai scapatu din ghiarele trecutului celu
amaru, durerosu; ne-ai procurat unu presentu mai
indestulitoru si ne-ai preparat unu venitoru mai
fericitu!

Pentru aceea constatându noi, biserica cea via,
cu cea mai adâncu simila mânăaere, sub ceriul
liberu, inaintea lui Dumnedieu si inaintea lumii
victori'a reportata de Escenti'a Tea spre mânărea
nôstra, jubilâmu, jubilâmu; serbâmu serbatorea
de bucuria si-ti aducem „tie cântare de biruintia
cantându si strigându“: „Marire tie, celu ce ne-ai
areata nôua lumina!“ (Apause entuziastic, „sa
traiasca“!)

Pentru aceea, că jubilarea nôstra sa devina
perfecta, ne-amu adunat aici, ne-amu adunat in
choru fratiescu si fiescu sa te rogâmu a te bucurâ
cu noi dimpreuna, si sa-li dicem: „bucura-te an-
ghir'a nôstra cea tare si nemisata; veselesc-te in-
cepatoriul pastorilor, impregurul te laudâmu: ca a lergare a
ti-ai implinitu, credinti'ati-ai pa-
ditu si cununa victoriei ai luatu,
mântuindu pre noi, cei ce vomu
seversi cu credinti a pururea ono-
rat'a pomeni rea te.“ (Esprese manifes-
tari de consemtientu.)

Amu venit, Pre-sântite Parinte, sa-li desco-
perim, sa-ti marturisim, ca neprincipendu-ne noi
cu ce cununi vrednice de lauda sa te incun-
namu, „că pre unu erou intre loptatori adunându-ne
astadi cu unu glasu te laudâmu: ca a lergare a
ti-ai implinitu, credinti'ati-ai pa-
ditu si cununa victoriei ai luatu,
mântuindu pre noi, cei ce vomu
seversi cu credinti a pururea ono-
rat'a pomeni rea te.“ (Esprese manifes-
tari de consemtientu.)

Amu venit sa-ti aducem, cea mai fierbinte
multiamita pentru nenumeratele binefaceri, de că-
re ne-ai invrednicit, si in locu de resplata, spre carea
ne lipsesc poterile, ne lipsesc medioblocele, sa-ti
apromitemo serbatoresce: ca-ti vomu urmâ cu
cea mai stricta acuratetă in aperarea
si conservarea drepturilor nôstre bi-
sericesci; vomu si taru si neclatit in
credinti' a nôstra stramosișca; (apromi-
ssioni exprese si vii din partea multimei) ti vointo
imita faptele si-ti vomu implini dispozitionile, in
bine intlesulu interesu alu sântei nôstre maici bi-
serici.

Dreptu aceea fi odihnitu, fi linisitul!!!

Amu venit, că cu totii dimpreuna sa multia-
mim din adâncurile inimilor nôstre atotupoterni-
cului Dumnedieu, ca ni te-a daruitu si ni te-a tie-
nutu unu patrariu de seculu! (Mur-
mure veselu in multime.)

Amu venit in fine, că din lote poterile sa
rogâmu pre Dumnedieul parintiloru nostrii, că sa
ni te mai tieni inca multi fericiti ani, deplinu sa-
netosu, „dreptu indreptându cuventul adeverului.“
Sa traiasca, pre-sântite Parinte! Amu! (Multi-
mea: „Sa traiasca!“ de 3 ori)

Pre-sânt'a Sea P. Episcopu alu Caransebesiului
respuse in numele Escl. Sele multiamindu lui
Ddieu si M. Sele Imp. si Regelui pentru bunetâtille
reversate asupra românilor de rel. gr. or. si in-
cheia cu sa traiasca Maj. Sea Imp. si reg. Fran-
ciscu Iosif!

Indata dupa cuventare corulu intonéza înmul-
tul archierescu, iéra music'a o piesă scosu din o opera.
Cu unu mersu militariu conductulu se duce in piati' al
casarmeii unde se ardu facilele si corulu clericale
cu alu sodăilor intrunite cantă „Destépate române“.
Festivitatea cu aceste se incheia pentru astadi.

A dou'a di, domineca se incep la 8 ore,
dimineati'a servitulu divinu, la care participă o mul-
time mare de poporu de tôte clasele. Sânt'a Hora
o celebre Pre-sânt'a Sea Par. Episcopu alu Ca-
ransebesiului Ioana Popa si Vicariul archi-
episcopu Nicolau Popa si Vicariul episcopescu

Mironu Romanu si alii protopresbiteri, preoți și protodiaconul Nicolau Fratesiu. În decursul stei liturgie Preasanti'a Sea P. Episcopu Popasu roști o cuventare plina de spiritulu apostolesc, precarea o și reproducem la altu locu. Dupa rugaciunea amvonului se celi rugaciune din genunchi pentru Iubiliariu Escoleti'a Sea Presantitulu Archiepiscopu și Metropolitu Andreiu, care rugaciune su urmata de imnulu archierescu, esecutatu de choru cu succesu laudabilu, considerându impresiunile reintregirei lui in timpu de ferie scolastice. La fine cantă chorul ală doilea imn.

Dupa serviciul dâiesc Preasanti'a Sea P. Episcopu Ioan Popasu primi corporatimile bisericești și civile; ce e militarie se presentare in diu'a precedenta, și deputatiunile pentru felicitarea Iubiliariului. Dupa amédi a fosta unu banchetu splendidu de preste dōue sute cuverte. Séra producție in seminaria și petrecere cordiale in gradin'a gerlitiana, despre tōte aceste mai pre largu in numerulu venitoriu.

Cu parere de reu trebuie sa amanāmu totu pre nrula venitoriu corespondint'a ce ni veni dela Brasiovu despre stralucit'a serbare a iubileului ce s'a seversitu acolo.

Bust'a Escoletiei Sele sculptata in marmură cararicu de artistulu Kugler, pre spesele fruntasilor brasioveni, su espresa Domineca in sal'a bancheturui. Acum se pastră in resedint'a metropolitana, și apoi mai tardiu se va asiedia in sal'a cea mare a gimnasiului din Brasiovu. Afara de busta, a mai sositu unu Album pretiosu dela Pest'a si alte presente frumose dela Oradea-more si din alte locuri.

Varietăți.

** (Bibliografia.) Pâna la finele lunii lui Augustu va fi de sub litografia dōue intinse si forte exacte lucrate planuri ale capitalei Romaniei, București, pentru prim'a ora in tîr'a noastră.

1. Planul a tōtei capitalii in marimea de patru palme in coadrat, pre care se arata stratele tōte cu numirea loru, gradinile, hotelurile, fabricile, limitele comissionilor de colori, ier' scal'a dupa mesurătoria cu pasi a tia-carei strata; suburbiele, locul autorităților si bisericile cu numirea loru; pre planu se va areta luate in miniatură: Metropoli'a, vediuta despre Filaretu, palatul vediut de la pôrt'a bisericiei Cretulescu, balt'a si gradin'a Cismegiu, vediutu că din sborul paserei, precum si amendoue garele cailor ferate.

Pretiul acestui deslusitul planu conducatoriu este de lei patru.

2. Planul centrului capitalei (colorea de rosu) cu tōte cladirile contineute in elu, bisericici, palate, otele, spitale autorități, piacie, locurile redactiunilor de diurnale, fabrici, gradine, poduri pre Dimboviti'a, balt'a si gradin'a Cismegiului; tōte aceste cu numirea loru, numirea stratoru, a suburbiloru, si pentru distracti'a publicului s'a pusu pre planu si chisru populatiunea pre strate si prin piacie.

Pretiul unui exemplariu este de lei noi trei.

3. Una tablou copiatu dupa o schită vechia cu cununi'a lui Négoe Voda, fondatoriul frumosei episcopii a Curtei de Argesiu cu Despin'a domn'a, fat'a Cnézului Lazaru ală Serbiei, in resedint'a sea Curtea de Argesiu la anul 1500. Solemnitatea se petrece de metropolitul Macarie in presența Cnézului Lazaru, a Cuiginii si a deputatilor poloni, ungri si bulgari, cum si a domnelor curtei in splendidul palatu domnescu.

Pretiul unui exemplariu este de doi lei noi.

4. Calendar-tablou de părte, pentru cancelarii pre anul 1872, pre care s'a desinatua nascerea lui Iisus in Vitilemula Iudeei, fug'a Maicii Domnului cu prunculu si cu Iosif in pustiurile Egiptului, de gón'a imperatului Irodu si in patru colturi portretele a patru evangelisti dupa modelele din Rom'a.

Pretiul unui exempl. este lei noi 2.

Tōte acestea suntu depuse spre vendiare numai la dōue librerie Soceca calea Mogosioi si Szolosi vis-a-vis de teatru.

Doritorii insse de prin districte suntu rogati cu onore a cere dela mine deadreptu in Bocoresci, calea Vacaresci nr. 151, tramițiendu pretiul loru si le voru primi pre data, fără alta cheltuiela, bine ingrijite prin espeditie.

Editoru-compozitoru

Maior D. Papazoglu.

NB. On. Redactiuni ale tuturor diurnalelor ce voru avea bunavointia a publica aceste anonce, voru avea dreptu a primi căte-si 4 aceste opuri. — ** (A jurnalul plecarei la Putna) fiindu astazi Vineri in 13 Augusto, toti onor. cetătieni precum si onor. domne a urbei noastre, suntu invitati a asistă la intrunirea ce va avea locu la biserică S. Nicolau celu domnescu (zidita de Stefanu celu Mare) la orele 5 dupa amédi, cându se va porni de acolo unu conductu solemn in frunte cu flamur'a femeilor române Moldovene, facuta prin subscriptiunile mai multor domne, si cu flamur'a urbei Vaslui incungiuata de 5 delegati, ducendule in sunetul musicei comunale, acordata de dl. Primaru, pâna la gar'a de lassi, unde se voru depune flamurile pâna mâne, Sâmbata diminea'ta la 4 ore, cându voru porni cu trenulu atâtul delegatilor urbei lassi si Vaslui cîtu si cetătienii doritori de a participa la serbarea dela Putna. — „C. de I.“

** (Sioriul săntului Ambrosiu.) Foi'a italiana „Perseverenza“ scrie ca cu ocazia sepaurelor, ce s'a facut in criptele bisericei vechie a lui săntu Ambrosiu, sar' si aflatu trei scrie cu remăsitile Sântului Ambrosiu, Protasiu, si Trovasiu. Despre acesta descoperire s'a insciintiatu numai decâtul archeepiscopulu dela Milau, carele dimpreuna cu mai multi preoți se'dusera in facia locului. Secruri erau pline de apa. Seheletele fure scosé, si fără a se scrută mai de amenuntul genuinitatea loru se pusera pre o mésa de parade. Preoții, carii erau de facia, si au câscigatustice, si le umplura cu apa din secriuri — pote — pentru a face msi scie Ddieu ce minuni; observându acestă archeepiscopulu i opri, si astfelui ei fusera siliti a o tornă ierasi in secriuri, spre a dă medicilor si chimicilor ocazie de a face cercetări cu sp'a. — Este de insemnat ca despre descoperire se insciintă si pap'a. „Fed.“

Concursu.

Pentru ocuparea vacantei parochie Arini si filii' Iaresiu, in protopresbiteratulu Heghigului, statotore de 96 familii, se scrie Concursu pana Dumineca in I-lea Septembre a. c. in care d'f va fi si alegerea de parochu.

Emolumintele suntu:

- 1) Cas'a parochiala cu sfura si gradin'a de legumi.
- 2) Venitul stolare, si dela tōta famili'a cate un'a ferdelu bucate, grau, cucuruzu și secara.
- 3) Portofune canonica 5 locuri, araturi de 51 ferdele semanatura si unu senatui de unu caru de fenu.

Doritorii de a ocupă acestă statuie au se ascernă Concurselor instruite in sensulu Statutului Organicu la Scaunulu protopopescu in Brasiovu pana la terminulu prescriptu.

Brasiovu in 1 Augustu 1871.

Cu contielegerea Comitetului parochialu.

Ivanu Petricu.

(2—74)

Popopu.

Concursu.

Pentru ocuparea postului de invetitoriu la scola elementara populara gr. or. din Suburbiulu Brasiovechiu se deschide prin acestă concursu.

Salariul impreunat cu acestu postu este 200 fl. v. a. cuartiru si 2 stângini lemne de focu.

Doritorii de a ocupă acestu postu au a-si tramite petitiumile loru provideute cu atestatu scolasticu despre studiele ce au invetiatu, cu atestatu de botezu, ca suntu de religia gr. or. cu atestatu de moralitate precum si cu atestatu ca au absolvtu cu succesu bunu cursulu teologicu și pedagogicu, celu multu pâna la 1 Septembre a. c. la Prea Onoratulu Domnulu Protopopu Iosif Baracu in Brasiovu,

Brasiovechiu, 29 Iuliu 1871.

Comitetulu parochialu dela biserică sănctei adormiri din Brasiovechiu.

(72—3)

Ad. nr. 217—1871.

Concursu.

Conformu conclusului adunării gen. a Asoc. tie, nute in 7—8 Augustu cal. n. a. c. la Fagarasius p. 19, se publica prin acestă concursu, la urmatorele stipendie si ajutorie:

1. La dōue stipendie pentru doi juristi, de căte 150 fl. cu indatorirea, ca acestia, sa implineasca lucrările de scriitori in cancelari'a Asociatiunei (din Sabiu).

2. La dōue stipendie de căte 400 fl. pentru doi ascultatori de filosofia.

3. la unu stipendiu de 400 fl. pentru unu ascultatoriu de politehnica.

4. la unu stipendiu de 400 fl. pentru unu elevu de silvicultura.

5. la trei stipendie de căte 50 fl. pentru trei gimnasti.

6. la dōue stipendie de căte 50 fl. pentru doi elevi la scolele reali.

7. la unu stipendiu de 50 fl. pentru unu elevu la scol'a comerciala.

8. la patru ajutorie, de căte 50 fl. pentru 4 sodali de meseria, cualificati a se face maestri.

9. la diece ajutorie de căte 25 fl. pentru 10 inventiacei de meseria. —

Terminulu concursului, pentru stipendiale si ajutoriale susu-insemnate, se desige pre 20 Septembrie dupa calendariul nou anulu curente.

Concurrentii la stipendiale de sub pos. 1, 2, 3, 4, 5, 6, si 7, au de a-si asterne la subscribulu comitetu pâna la terminulu mai susu indigitatu, concusele loru, proveidue cu urmatorele documente :

a) carte de botezu, b) testimoniu despre anulu scolasticu 1870/1 respective concurrentii la stipendiale de sub pas. 1, 2, 3 si 4, au se produca testimoniu de maturitate, si in casu, cându voru obtiené vre-unu stipendiu, sa de reversu subscribu de ei insisi, prin carele sa se deoblige, cum ca dupa absolvirea studiaru, voru servi in patria, incătu si voru astă postu coresponditoru, si in fine c) testimoniu de paupertate.

Dela concurrentii la ajutoriale de sub pas. 8, pre lângă atestatulu de botezu — se recere dela maestrulu resp. adeverintia despre aceea cum ca suntu cualificati de a se face maestri.

Ier' dela concurrentii la ajutoriale de sub pas. 9, — pre lângă atestatulu de botezu se recere adeverintia dela maestrulu resp. despre desteritatea si diliginta in mese-ri'a, cu care s'a ocupatu. *) —

Sabiu in 26 Augustu cal. n. 1871.

Comitetulu Asociatiunei transilvane pentru literatur'a si cultur'a poporului român.

*) Celealte diuare romane inca suntu rogate a reproduce in coloanele sele acestu concursu.

Concursu.

La scola populare elementara gr. or. din Darsteli Brasiovului a devenit u vacante postulu inventatorescu, cu care este imprennatu unu salariu anuale de 130 fl. v. a. pre lângă cuartiru de locuintia si lemne de focu.

Doritorii de a ocupă acésia statuie suntu poftiti, ca recursurile loru, inzestrate cu documentele inaltu prescrise despre cualificatiunea si portarea loru morale si politica — pâna in 12 Octobre a. c. st. v. sa le asterna preonoratul domnu protopopu Iosif Baracu in Brasiovu.

Darste in 20 Augustu 1871.

Comitetulu parochiale gr-or. din Darsteli Brasiovului Tom'a Beisanu, Parochu si presiedinte.

75—1

Edictu.

Paraschiv'a, nascuta Flórea Mamula din Brasiovu, carea de patru ani de dile a paresit u necredintia prelegiului ei sotiu Radu Th. Munteanu totu din Brasiovu, nescindu-se de atunci si pâna astazi locul ubicationei sele, — se cităza prin acésia, că in terminu de unu anu de dile dela datulu scrierii acestui edictu sa se intensifie la subscribulu scaunu protopopescu, căci la din contra si in absenti'a densei se va perfracta si decide — pre bas'a S. S. canone ale bisericiei noastre ort. res. — procesulu divortiale incaminat u asupra-i de barbatulu ei.

Brasiovu, 23 Iuliu 1871.

Scaunulu protopopescu gr. or. I alu Brasiovului, ca foru matrimoniale.

(73—3)

Unu teneru română

va fi primitu că inventacelu in Neguitoriu de manufapturi curente a subscribului. Conditiunile mai de aproape se potu astă la primitorul in piati'a mica Nr. 424.

Antoniu Bechnitiu

Neguitoriu in Sabiu.

72—3